

Beszámoló

„Ha lenne egy biztos, jól fizető, nem átverős munka már csomagolnánk is.”

Ezzel az egy mondattal tudnám összefoglalni a kutatásom élményét, a kutatását, amelyet a Comunitas Alapítvány ösztöndíjával sikerült megvalósítanom.

Megkérdezett emberek (20-35 év körüliek) elég hasonlóan vélekedtek a külföldön való munkavállalásról, mennyire borúsán látják a jövőképüket idehaza.

Hosszú percekig, órákig tudtak mesélni, miért jó nekik idehaza, miért rossz, mit szeretnének és tudnának megvalósítani itthon, külföldön.

Rengetek személyes élménynek lehettem szem-, fültanúja.

Érdekes volt látni az emberek arcát, hogyan változik, amikor otthonról, szülőföldről beszélnek. Egyfajta büszkeség, boldogság, töltötte el őket. De amint a megélhetésről, jövőről esett szó, mintha kicserélték volna. Átváltottak szürkévé, borússá, de bizakodóvá, hogy lesz jobb is.

Nem szívesen mennének, mennek el. Nehéz, komoly, meghatározó döntéseket kell meghozniuk.

Van, aki saját szabadságát, korlátait keresi, ez leginkább a fiatalokra jellemző.

Van aki csak egy kisebb ideig, konkrét céllal megy ki dolgozni (1-2-3 hónap, fél év), általában ők családosok, házások, legtöbbjük gyereket nevel, és muszáj valamivel kiegészítenie a keresetét.

Van aki bevállal 1-2 évet, hogy majd abból valósítsa meg álmait (vállalkozás, ház, autó).

Mások a kíváncsiságból, hobbiból vállalnak munkát, hogy az ott megkeresett pénzből körbeutazzák a világot, az álmaikat követve.

Mindazok többsége, akikkel a kutatást végeztem sajnos mind kinn maradnak, vagy ha haza is jönnek, nem sok lehetőséget látnak a maradásra. Ugyanazok a szempontok érvényesek az itthon maradásra, mint a kivándorlásra:

-legyen egy biztos, jól fizető munkahelyem, amivel megtudok élni, illetve eltudom tartani családomat, és közben egy kevés marad az álmaim megvalósítására is.

Mind az önmegvalósítás a cél, az önállóság, függetlenség.

Az, ami megakadályozza az itthon levőknek a külföldre való kivándorlást, az többek közt a család.

Fiatalabb korosztályt nem sok minden tartja itt.

Egyrészt hajtja őket a kíváncsiság, „világot látni még mielőtt lekomolyodom”. Másrészt, miért maradjon minimális fizetésért idehaza, dolgozva 8-10-12 órát, hétvégeken is, és még sincs előre lépés (saját ház, autó, föld), mikor odakint ugyanezért a munkáért kap 3-4-szer annyit?

A magyar ember, hamar feltalálja magát, megtalálja az útját, és a külföldi munkaadók tudják is ezt. Ha meghallják, hogy az illető Erdélyből jött, rögtön másképp viszonyulnak hozzá. Komolyabb munkákat bízhatnak rá, és még meglátszik a fizetésen is.

Az itthonlétről különbözőképpen vallottak a megkérdezettek. Többen azt mondták, olyan mint egy kirándulás, szabadság.

Aztán jön a tétlenség, „nem kapom a helyem”, konfliktusok a körülöttünk élőkkel, abból kifolyólag, hogy mindenki úgy gondolja, nem lát elégszer, „már megint mész, alig jöttél haza, alig látunk téged, mindjárt kell visszamenned”, stb.

Haverok sokszor a pénzt látják benne, „ha már kint dolgozik meg is hívhatott volna egy sörre”, „biztos egy rakás pénze van és sunyizik vele”.

Kutatásom alatt felmerültek még különböző kérdések, például „Itthon – Otthon” kérdése.

Mikor érzi OTT-hon magát az ember? Amikor a saját kis vackát, életterét kialakította? Belakta?

Vagy menjek én is? Hagyjak hátra mindent, mindenkit? Mi fog rám várni?

És mérlegelni kell! Vannak előnyei:

Beutaztam a fél világot. Voltam itt is, meg itt is, meg ott is.

Ugyanakkor hátrányok is:

Távol az otthon, szülők, barátok, család.

Munkáltató nem tartja be az ígéretét, jól lehúzza a neki dolgozót.

Nagyon sok munkahelyet kell váltson, mielőtt elfogatható munkát, fizetést kap.

KIÁLLÍTÁSI ANYAG

A munkák egy „elméleti” utazást képeznek stációkra bontva, a megkérdezett emberek véleményéből alkotva.

Kérdések, kijelentések úgy kommunikálnak, hogy közben gondolatokat ébresztenek az emberben, közben szembesítenek az egyre gyakoribbá vált valósággal.

Mi mindent kell megtennünk, feláldoznunk az életünk, megélhetésünk megvalósítására.

Szerencsére egyre több megoldás van e problémára, és egyre több a kezdeményezés is e téren.

Egyre több szervezet, vállalkozás foglalkozik a témával, és helyezi előtérbe, hogy valamilyen

úton-módon támogasson fiatal, most induló vállalkozásokat. Így egyre több lehetőséget, munkahelyet teremtve jobbnál-jobb, csábító ajánlatokkal.

Lassú folyamat mire beindul, és elég bizalmat kap az emberektől, hogy előbb idehaza próbáljanak megvalósulni, egy itthoni, hazai környezetben, és nem távol idegenben.

A munkák a gondolattól a rádöbbenésen, a bizonytalanságon, az elhatározáson keresztül a végső döntésig, a megvalósításig mutatják be a témát.

Úgy kommunikálnak, hogy közben rámutatnak, szembesítenek, rávilágítanak a bizonytalanságra, az elhatározásra, meg újra bizonytalanságra. Játszik a gondolatokkal.

Az anyagokkal is igyekeztem közvetíteni a gondolatokat:

tükör - szembesít

plexi - közvetít

led – rávilágít

fa – ad egy itthonit hozzá.

1. TE IS?

Minél jobban körbenézünk, azt látjuk, hogy ismerőseink, barátaink egyre többen vállalnak munkát külföldön. Ami először megfordul a fejünkben, hogy „Te is, te is, te is?”

2. ITT

HON

OTT

Aki külföldön, vagy más városban él, lakik lassan elmosódik a „HON” fogalma. Egy kapcsolóval eldönthetjük, meghatározhatjuk, eljátszódhatunk, hogy most melyik „HON” a mi honunk.

3. JÓ IDEHAZA LENNI!

A tekintet, amikor hazatér az ember hosszú távollét után, öröm nézni a boldogságot az arcán. Így szembesülhet saját boldogságával.

4. ITTHON VAGY?

MIKOR MÉSZ?

Az első pár kérdés, amit feltesznek az embernek, amikor hazajön. Már olyan, mint a „Szia, hogy vagy?”

5. ÉN IS MENJEK?

Sokszor megfogalmazódik a kérdés magunkban, hogy „Én is menjek”, főleg ha látjuk a csábítást, hogy aki kint dolgozik miket tud megvalósítani a keresetéből.

6. HOVA? MIKOR? KIVEL? MEDDIG?

Ez az a fék, ami itthon tudja tartani az embereket. A bizonytalanság, a nem tudom mi vár rám, a jó lesz vagy rossz tudat, a sok negatív visszajelzés a munkavállalás veszélyeiről.

7. NE MENJ, MARADJ!

Szülők, barátok, ismerősök, az otthon és az öntudat tud még visszatartó erővel bírni.

8. MELYIK LEGYEN? dollár euró font

A döntés, amikor már megszületett választás elé állít: hova? mennyiért?

9. ÉN HAZA JÖVÖK!

- csak:

- egy hét
- két hét
- egy hónap
- három hónap
- fél év
- egy év
- két év
- ...

(Talán ez a legnehezebb, hogy újra idehaza helyt tudjon állni az ember. De az itthon élők is.)

Hogy miben segített a pályázat?

Nagyon nagy segítség volt, az RMDSZ és a COMMUNITAS részéről az ösztöndíj. Adott egy teljes éven át egy stabilitást, egy biztos pontot. Olyan kapukat nyitott meg előttem, amikre nem is számítottam.

Segítséget nyújtott a kutatás elvégzésében, és a kiállítási anyag megtervezésében és kivitelezésében.

Ezenkívül sok rég nem látott, elfelejtett barátommal, ismerősömmel tette lehetővé az újra találkozást, kapcsolatteremtést. Lehetőséget adott, hogy bepillantsak az idegenben élő emberek mindennapi életükbe, és része legyek benne.

Eloszlatta a bizonytalanságot, amik az évek alatt felgyűltek és még egyértelműbbé tette, hogy idehaza van a helyem, és idehaza kell is hogy legyen. És ha jól tudok érvényesülni, és itthoni lehetőségek, sikereimet megosztom barátaimmal, ismerőseimmel, ők is egyre nagyobb fantáziát fognak látni Erdélyben. Tapasztalatom szerint azok a kapcsolatok, amelyek kialakultak „aranyat” érnek. Párbeszédet tudunk folytatni, megosztani helyi változásokat, tapasztalatokat, lehetőségeket. Folyamatosan képbe lenni.

Nagy megtiszteltetés része lenni a programnak!

